

Generieke Matrix voor Schriftelijk Examen LI Bac *						
Taken	Competenties	Gewicht in %**	Leerdoelen	Vraag	Beoordeling	Gewicht in punten**
<u>Onderdeel 1:</u> <u>Niet-literaire teksten</u> Vraag 1 Niet eerder behandelde niet-literaire tekst(en)	LEZEN Interpreteren Kritisch denken Wetenschappelijke competentie (vakkennis)	15%	<ul style="list-style-type: none"> Begrijpt informatie in een niet-literaire tekst Haalt relevante details uit de tekst Analyseert de kenmerken van een niet-literaire tekst Analyseert en beoordeelt de effecten die worden gebruikt om een standpunt te presenteren Begrijpt de intentie van de auteur en evalueert deze kritisch Benoemt en begrijpt thema's, feiten en hun context Evalueert en beoordeelt verschillende soorten niet-literaire teksten Maakt gebruik van algemene kennis om niet-literaire teksten te begrijpen Past specifieke (vak)kennis toe, met gebruik van terminologie van het vakgebied 	Vraag 1	Beoordelings-schema	
	SCHRIJVEN Argumenteren Taalvaardigheid	15%	<ul style="list-style-type: none"> Schrijft om te overtuigen of (tegenargumenten) te weerleggen Verkent een reeks specifieke onderwerpen en analyseert de geldigheid van verschillende standpunten Geeft een persoonlijke mening over een thema of tekst Presenteert argumenten duidelijk met behulp van taalkundig overtuigende middelen Produceert teksten geschikt voor de doelgroep Gebruikt de taal nauwkeurig (syntaxis, woordenschat, spelling) Gebruikt verschillende redeneertechnieken en stijlmiddelen 			
Totaal Onderdeel 1		30%**				30

Onderdeel 2: Literaire teksten Vraag 1 Niet eerder behandelde literaire tekst(en)	LEZEN Interpreteren Kritisch denken Wetenschappelijke competentie (vakken)	35%	<ul style="list-style-type: none"> Begrijpt verschillende literaire teksten in verschillende vormen Analyseert en interpreteert literaire teksten Herkent tekstspecifieke kenmerken, met name de taalkundige en literaire kenmerken Begrijpt de bedoelingen van de tekst en evalueert deze kritisch Kent de belangrijke methoden en termen die nodig zijn om verschillende literaire teksten te begrijpen Herkent en begrijpt de centrale thema's van een tekst Maakt gebruik van algemene kennis om fictieve teksten te begrijpen 	Vraag 2 en 3	Beoordelings-schema	
	SCHRIJVEN Argumenteren Taalvaardigheid	35%	<ul style="list-style-type: none"> Geeft een duidelijk en goed gestructureerd antwoord op de gestelde vragen of taken Beargumenteert overtuigend over literaire teksten, hun effecten en hun bedoelingen Drukt zich vloeiend uit met persoonlijke opvattingen over de gelezen en bestudeerde teksten Toont een goed onderbouwd begrip van de teksten Gebruikt de taal nauwkeurig (syntaxis, woordenschat, spelling) Gebruikt verschillende redeneertechnieken en stijlmiddelen 			
Totaal Onderdeel 2		70%**				70
TOTAAL		100%				100

*De matrix is samengesteld conform de volgende twee documenten om te zorgen voor consistentie in alle LI syllabi: Structure of the L 1 Written and Oral Examinations in the European Baccalaureate (2020-01-D-41-en-1) en Attainment descriptors for all L I – Secondary cycle (2018-09-D-57-en-fr-de-3)

**Bovenstaande percentages zijn slechts voorbeelden. Afhankelijk van het gekozen model liggen de percentages tussen de 30 en 70% voor literaire en tussen de 30 en de 70% voor niet-literaire teksten. Het zou bijvoorbeeld ook 60% voor niet-literaire teksten en 40% voor literaire teksten kunnen zijn of omgekeerd.

UITSTEKEND	ZEER GOED	GOED	RUIM VOLDOENDE	VOLDOENDE	ZWAK	ZEER ZWAK
100-90	89-80	79-70	69-60	59-50	49-21	20-0

			Specifieke matrix voor Schriftelijk Examen LI Bac* Nederlands			
Taken	Competenties	Gewicht in %**	Leerdoelen	Vraag	Beoordeling	Gewicht in punten**
Onderdeel 1 en 2: Niet eerder behandelde (niet-)literaire tekst(en) (50 punten)	LEZEN Interpreteren Kritisch denken Wetenschappelijke competentie (vak kennis)	35%	<ul style="list-style-type: none"> Begrijpt informatie in een niet-literaire tekst Haalt relevante details uit de tekst Analyseert de kenmerken van een niet-literaire tekst Analyseert en beoordeelt de effecten die worden gebruikt om een standpunt te presenteren Begrijpt de intentie van de auteur en evalueert deze kritisch Benoemt en begrijpt thema's, feiten en hun context Evalueert en beoordeelt verschillende soorten niet-literaire teksten Maakt gebruik van algemene kennis om niet-literaire teksten te begrijpen Past specifieke (vak)kennis toe, met gebruik van terminologie van het vakgebied 	Onder- deel 1 en 2	Beoordelings- schema	
	SCHRIJVEN Argumenteren Taalvaardigheid	15%	<ul style="list-style-type: none"> Schrijft om te overtuigen of (tegenargumenten) te weerleggen Verkent een reeks specifieke onderwerpen en analyseert de geldigheid van verschillende standpunten Geeft een persoonlijke mening over een thema of tekst Presenteert argumenten duidelijk met behulp van taalkundig overtuigende middelen Produceert teksten geschikt voor de doelgroep Gebruikt de taal nauwkeurig (syntaxis, woordenschat, spelling) Gebruikt verschillende redeneertechnieken en stijlmiddelen 			
Totaal		50%				30

Onderdeel 1 en 2						
Onderdeel 3: Essay over in de klas bestudeerde literaire teksten (50 punten)	LEZEN Interpreteren Kritisch denken Wetenschappelijke competentie (vak kennis)	15%	<ul style="list-style-type: none"> Begrijpt verschillende literaire teksten in verschillende vormen Analyseert en interpreteert literaire teksten Herkent tekstspecifieke kenmerken, met name de taalkundige en literaire kenmerken Begrijpt de bedoelingen van de tekst en evalueert deze kritisch Kent de belangrijke methoden en termen die nodig zijn om verschillende literaire teksten te begrijpen Herkent en begrijpt de centrale thema's van een tekst Maakt gebruik van algemene kennis om fictieve teksten te begrijpen 	Onder- deel 3	Beoordelings- schema	
	SCHRIJVEN Argumenteren Linguïstische competentie	35%	<ul style="list-style-type: none"> Geeft een duidelijk en goed gestructureerd antwoord op de gestelde vragen of taken Beargumenteert overtuigend over literaire teksten, hun effecten en hun bedoelingen Drukt zich vloeiend uit met persoonlijke opvattingen over de gelezen en bestudeerde teksten Toont een goed onderbouwd begrip van de teksten Gebruikt de taal nauwkeurig (syntaxis, woordenschat, spelling) Gebruikt verschillende redeneertechnieken en stijlmiddelen 			
Totaal Onderdeel 3		50%				70
TOTAAL		100%				100

*De matrix is samengesteld conform de volgende twee documenten om te zorgen voor consistentie in alle LI syllabi: Structure of the L 1 Written and Oral Examinations in the European Baccalaureate (2020-01-D-41-en-1) en Attainment descriptors for all L I – Secondary cycle (2018-09-D-57-en-fr-de-3)

UITSTEKEND	ZEER GOED	GOED	RUIM VOLDOENDE	VOLDOENDE	ZWAK	ZEER ZWAK
100-90	89-80	79-70	69-60	59-50	49-21	20-0

**NEDERLANDS TAAL I
VOORBEELD GEHARMONISEERD
EXAMEN
(format vanaf BAC 2021)**

DATUM: dd juni 2021

DUUR VAN HET EXAMEN: 4 uur (240 minuten)

BIJZONDERE OPMERKINGEN: Dit examen bestaat uit drie onderdelen:
Onderdeel 1: Zakelijke tekst
Onderdeel 2: Poëzie
Onderdeel 3: Schrijfopdracht gebaseerd op de examenromans

Let op: je moet alle onderdelen maken!

ONDERDEEL 1: ZAKELIJKE TEKST

Lees onderstaande tekst. Maak vervolgens de vragen.

Samen op de tolerante bus

(1) **Afgelopen week was er veel heisa over het voorstel van een radicale moslimpartij in Brussel. Die is voor gescheiden busvervoer voor mannen en vrouwen. De politieke reactie op dit voorstel was zowel uitzonderlijk heftig als uitzonderlijk eensgezind. Er zijn wel veel meer mensen die radicale voorstellen**
5 **of opinies lanceren. Toch kunnen die op veel minder politieke aandacht rekenen. Verdient een dergelijk marginaal fenomeen wel zoveel aandacht?**

(2) Ik vind van wel. Een minderheid is heel goed in staat om haar visie op te leggen aan de rest van de maatschappij. Dat wordt heel treffend beschreven in 'Skin in the Game', het meest recente boek van de Libanees-Amerikaanse auteur Nassim
10 Taleb. Daarin gaat hij onder meer op zoek naar verborgen asymmetrieën in het dagelijkse leven.

(3) Zoals die van de 'koppige minderheid'. In tegenstelling tot wat je zou verwachten, worden beslissingen in een samenleving vaak niet genomen op basis van de meerderheidsregel. In de praktijk is het vaak de koppigste en minst tolerante
15 minderheid die haar eisen, normen, waarden of levensvisie kan opleggen aan de rest van de samenleving. Zeker als die samenleving zelf heel flexibel en tolerant is.

(4) Neem nu een vergadering tussen een aantal Nederlandstalige collega's - die verloopt in het Nederlands. Tot er een Franstalige of Duitstalige collega - iemand die geen Nederlands kan of wil spreken - binnenkomt. In de meeste gevallen schakelt
20 het hele gezelschap over op het Frans of Engels. Flexibele meerderheid, koppige minderheid.

Radicaal en koppig

(5) Of neem een gezin waarvan de dochter radicaal vegetarisch is. De rest van het gezin - broer, vader en moeder - staat grotendeels onverschillig tegenover al dan
25 niet vlees eten. Precies omdat ze tolerant en flexibel zijn - en de dochter radicaal en koppig - eet het hele gezin voortaan vegetarisch. Omdat dat makkelijker is. Wanneer dat gezin wordt uitgenodigd op een barbecue van naburige families, is de kans reëel dat ook daar geen (of weinig) vlees wordt geserveerd. Omdat dat makkelijker is en omdat de overige gezinnen flexibel en tolerant zijn. Op die manier slaagt een kleine
30 minderheid erin om haar waarden en gebruiken door te geven aan een grotere maatschappij.

(6) Heel wat vlees, ontbijtgranen of andere voedingsproducten in de supermarkt of scholen zijn vandaag halal of koosjer. Voor een minderheid van de bevolking zijn religieuze regels heel belangrijk terwijl de grote tolerante meerderheid er
35 onverschillig tegenover staat. Voor een jood is het verboden om niet-koosjer te eten. Voor een niet-jood is het niet verboden om koosjer te eten. Het gevolg is dat koosjer

of halal voeding een groter aandeel uitmaakt van het voedingsaanbod dan het aandeel strikt religieuzen in de bevolking. In het Verenigd Koninkrijk is amper 4 procent van de bevolking praktiserend moslim. Toch is zowat 70 procent van het uit Nieuw-Zeeland geïmporteerde lamsvlees halal. Een minderheid is dus in de praktijk in staat om haar eetvoorschriften op te leggen aan de meerderheid. Twee voorwaarden zijn vereist: een koppige minderheid tegenover een tolerante en flexibele meerderheid.

(7) Het hele idee van koppige minderheden hoeft dan ook niet noodzakelijk negatief te zijn. De burgerrechten in de VS waren er niet gekomen zonder de bijzondere koppigheid van Rosa Parks in Montgomery, Alabama. Zij weigerde haar zitplaats op de bus af te staan aan een blanke die moest staan. Dat was de officiële start van de burgerrechtenbeweging in de VS. Onze hele westerse samenleving met haar normen en waarden, stemrecht voor vrouwen, sociale zekerheid, gelijkheid van mannen en vrouwen, vrijheid van meningsuiting, homohuwelijk, abortuswetgeving, hebben we te danken aan koppige minderheden.

Paradox

(8) Daar komen we meteen bij de paradox van de tolerantie. Een samenleving kan zo verdraagzaam zijn dat ze uiteindelijk door onverdraagzamen wordt vernietigd. De gemiddelde Vlaming, Belg of Europeaan is bijzonder tolerant en flexibel. Het overgrote deel van de bevolking heeft geen uitgesproken radicale meningen over samenlevingsvormen, religieuze voedingsvoorschriften, kledingvoorschriften, vrijheid van meningsuiting of homorechten. Dat betekent tegelijk dat we bijzonder kwetsbaar zijn voor koppige minderheden. Het vergt alleen een radicale minderheid die wél op haar regels staat en niet bereid is daarvan af te wijken.

(9) Gescheiden zwemuren voor religieuze minderheden: de meerderheid is flexibel en tolerant terwijl de minderheid ze heel graag wil. Halal voeding in schoolkantines: de meerderheid is flexibel en tolerant terwijl een minderheid staat op religieuze voeding. Een verbod op kwetsende uitspraken: de meerderheid maakt niet om vrijheid van meningsuiting terwijl een minderheid die graag ingeperkt wil zien.

(10) Alles wat we vandaag als verworven beschouwen, is dat allesbehalve. Homohuwelijk. Abortuswetgeving. Vrijheid van meningsuiting. Gelijkheid van man en vrouw. Het is niet omdat die rechten er vandaag zijn, dat ze altijd zullen blijven. Onze verdraagzaamheid is een van de grote verworvenheden van de afgelopen eeuw. Tegelijk maakt uitgerekend die tolerantie ons bijzonder kwetsbaar voor koppige minderheden die de maatschappij willen veranderen.

(11) Een tolerante maatschappij moet daarom zelf radicaal intolerant zijn voor intolerante meningen. Dat lijkt een paradox maar is het niet. Het voortbestaan van een tolerante maatschappij is belangrijker dan tolerantie voor intolerante meningen. En wie waarde hecht aan zijn verworvenheden, moet zelf ook koppig genoeg zijn om die te verdedigen. Te beginnen bij een bus waar mannen en vrouwen samen op mogen.

(852 woorden)

Naar: Peter De Keyser, www.tijd.be, 13 april 2018

VRAGEN

(25/100)

1. a. Wat toont het voorbeeld van de 'radicale vegetarische dochter' (al. 5) aan, volgens de auteur? (2 p.)
b. 'Omdat dat makkelijker is.' (r. 26) (2 p.)
Geef twee redenen waarom 'dat makkelijker is'
2. 'Het gevolg is dat koosjer of halal voeding een groter aandeel uitmaakt van het voedingsaanbod dan het aandeel strikt religieuzen in de bevolking.' (al. 6) (3 p.)
Je kunt hier schouderophalend op reageren: wat maakt het mij uit of dat vlees koosjer is of niet? De auteur vindt dat echter geen goede houding. Waarom niet?
3. Wat is de functie van alinea 7 ten opzichte van de alinea's daarvoor? (3 p.)
4. Leg uit in eigen woorden: wat is de 'paradox van de tolerantie' (al. 8)? (6 p.)
5. a. Waarvoor pleit de auteur in deze tekst? (3 p.)
b. Breng dit in verband met de titel van de tekst. (3 p.)
6. Kies één van de cartoons en leg een relatie met de tekst. (3 p.)

Cartoon 1

Cartoon 2

Bron cartoon 1: <https://newint.org/features/1983/10/01/keynote>

Bron cartoon 2: van @DonLeeCartoons.com op www.flickr.com (bewerkt)

ONDERDEEL 2: POËZIE

Lees onderstaande gedichten. Maak vervolgens de opdrachten.

Gedicht 1

VOORJAAR

Het einde van de wereld was een hoge dijk.
In zijn luwte stonden boterbloemen, kinderen,
koeien met lome vliegenmepper
en, af en toe, van kop tot staart,
5 een voorhistorisch paard.

We waren groot en klein
maar niemand was de baas.
De wereld heette wei.

10 Soms beklommen we de dijk.
We wilden weten wat erachter lag.
Dat bleek water, dat boten
schijnbaar ongehaast naar morgen droeg
en daarvoorbij.

15 Ze waren opgetuigd met wimpels, wasgoed,
hoop, maar uit de krochten van hun buiken
klonk onderdrukt gesnik.
We rolden schuw de helling af
en landden in het malse groen.

20 Daar was geluk dat niet kon duren.
Bij nader toezien bleek het gras
een mijnenveld van koeienvlaaien
waarin fataal getrapt moest worden.

Het einde van de wereld stonk.

Willy Van Doorselaer (°1943)
uit: *Dit is het bos, verdwaal hier maar*,
uitgegeven bij Houtekiet (Antwerpen-Baarn)

Gedicht 2

MIJN DOCHTER EN IK

Terwijl ik lees voel ik mijn dochter kijken;
ik laat niets merken en lees rustig door.
Haar leven doet zich helder aan mij voor:
het zal in alles op het mijne lijken.

- 5 Niets kan ik doen, opdat zij zal bereiken
wat ik, amper gevonden, weer verloor;
geen vindt van het geluk méér dan een spoor,
ook zij niet, en ook zij zal het zien wijken.

- 10 Ik sluit het boek. Wij zitten naast elkaar;
geen woorden tussen ons; slechts, even maar,
de glimlach van den een tegen de ander.

't Is of ik in mijn eigen ogen staar,
en wat daar staat, het is als water klaar,
als ik weer langzaam in mijzelf verander.

Ed Hoornik (1920-1970)

uit: *Ik ben genoemd Meisje en Vrouw* – verzameld door Christine D'Haen,
uitgegeven bij Lannoo (Tielt/Amsterdam, 1980)

OPDRACHTEN

(25/100)

1. a. Het gedicht van Willy Van Doorselaer kun je als een voorbeeld van een vrij vers beschouwen. Geef daarvoor drie argumenten. (2 p.)
b. Het gedicht van Ed Hoornik kun je qua vormgeving als een klassiek gedicht beschouwen. Geef daarvoor drie argumenten. (2 p.)
2. a. Beide gedichten hebben een vergelijkbaar thema. Haal uit ieder gedicht een of twee (opeenvolgende) versregels waarin het thema tot uitdrukking komt. (4 p.)
b. Toch zijn de gedichten heel verschillend. Toon die verschillen aan door in eigen woorden de inhoud van ieder gedicht kort te beschrijven. (4 p.)
3. In het gedicht 'Voorjaar' speelt de dichter met beeldspraak en stijlfiguren. Toon dat aan met vier voorbeelden en benoem ze. (4 p.)
4. Parafraseer strofe 2 in het gedicht 'Voorjaar'. (4 p.)
5. Beargumenteer op basis van je analyse van beide gedichten je persoonlijke voorkeur voor één van de twee. Je antwoord bevat 150 à 200 woorden. (5 p.)

ONDERDEEL 3: SCHRIJFOPDRACHT GEBASEERD OP DE EXAMENROMANS

OPDRACHT

(50/100)

De vier examenromans laten je kennismaken met tijden, gebeurtenissen en personages buiten je eigen leefwereld. Van een jeugd in het Gent van rond 1900 tot de campus van de universiteit van Twente honderd jaar later.

Van den Branden (zie onderstaande tekstfragmenten) schrijft over de noodzaak van literatuuronderwijs voor jonge mensen. Jij bent zo'n jongere waar hij op doelt. Reageer als ervaringsdeskundige op de blog van Van den Branden.

Schrijf een betoog van \pm 600 woorden waarin je aan de hand van minimaal twee van de examenromans beredeneert of je het geheel, gedeeltelijk of helemaal niet eens bent met de stellingen van Van den Branden:

- Literatuuronderwijs kan het leven van jonge mensen verrijken.
- Literatuuronderwijs kan jongeren helpen bij het ontwikkelen van hun probleemoplossend vermogen.

Het is toegestaan te citeren uit onderstaande tekst, maar zorg voor een correcte weergave en bronvermelding. De citaten zijn samen niet langer dan 10 procent van je totale aantal woorden: het gaat tenslotte om je persoonlijke mening over dit onderwerp.

Let op: weliswaar gaat het om een reactie op het internet, maar je publiek bestaat uit leeftijdgenoten, neerlandici en onderwijsexperts. Zorg daarom voor een beargumenteerde mening, een heldere structuur, correct taalgebruik en een prettig leesbare stijl. Je geeft je tekst een passende titel.

N.B.: noteer het totaal aantal woorden onderaan je tekst.

Pas op: er geldt een ondergrens van minimaal 540 woorden!

Tekstfragmenten uit: Waarom is literatuuronderwijs nodig?

5 'Ja, literatuuronderwijs kan het leven van jonge mensen verrijken. Het kan hun wereld verruimen als ze via het lezen van literatuur kennismaken met mensen, ideeën, ervaringen, situaties die buiten hun eigen leefwereld liggen. Het kan hen leren hun eigen zienswijzen, opinies en vooroordelen te doorprikken en relativiseren. Het kan hen helpen om met meer begrip en meer nuance na te denken over levenswijzen, culturen, godsdiensten, praktijken waarrond ze voordien enkel stereotiepe, primaire, oppervlakkige intuïties hadden opgebouwd. Het kan hen met meer empathie en inlevingsvermogen doen omgaan met, en kijken naar, mensen die van hen verschillen (qua seksuele geaardheid, blik op het leven, leeftijd, doelen...).'

10 [...]

Ja, literatuuronderwijs kan jongeren helpen bij het ontwikkelen van hun probleemoplossend vermogen. Veel verhalen gaan immers over hoe mensen (in diverse tijdsperiodes, contexten, situaties, continenten) zeer herkenbare menselijke problemen oplossen en met morele dilemma's omgaan. Literatuuronderwijs kan jongeren doen nadenken over de beweegredenen van personages om bepaalde beslissingen te nemen en over de morele waarden die daarachter schuilgaan. Het kan meer inzicht bieden in de gevolgen van bepaalde daden voor andere mensen. Het kan hen doen nadenken over recht en onrecht, macht en onmacht, rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid, universeel menselijke waarden, de gelijkheid van man en vrouw... Het kan door de uitwisseling daarover met anderen, en door het stichtend voorbeeld van personages, betere mensen van hen maken.'(220 woorden)

Kris Van den Branden, hoogleraar taalkunde en lerarenopleider aan de KU Leuven
(<https://duurzaamonderwijs.com/2016/05/25/waarom-is-literatuuronderwijs-nodig>)

EINDE

GENERIEK BEOORDELINGSSCHEMA L1

Rooster A: ONVOORBEREIDE TEKSTEN. Schriftelijk examen Europees Baccalaureaat, L1 Onderdeel 1 en 2, 2021-

Algemene beschrijving en punten /10	Punten/30	Kwaliteit van het <u>lezen</u> , inzicht in de tekst (onvoorbereide poëzie (fictie) en onvoorbereide niet-fictionele tekst(en))	Kwaliteit van het <u>schrijven</u> in het antwoord
<p style="text-align: center;">A</p> <p style="text-align: center;">Uitstekend, 10-9.0</p>	<p style="text-align: center;">30 29 28 27</p>	<p>Een onafhankelijk, volwassen en overtuigend inzicht in de tekst; overtuigende, beredeneerde analyse van de onderwerpen/thema's, taal en structuur</p>	<p>Een helder, samenhangend en gericht essay; boeiend en prettig om te lezen</p>
<p style="text-align: center;">B</p> <p style="text-align: center;">Zeer goed 8.9-8.0</p>	<p style="text-align: center;">26 25 24</p>	<p>Een overtuigende algemene uiteenzetting van de tekst, met blij van persoonlijke betrokkenheid; gedetailleerde verwijzingen naar, en volledige uitleg van, het onderwerp/de thema's, de taal en de structuur</p>	<p>Een doordacht, gestructureerd en relevant essay, dat met succes een volledig antwoord op de vraag geeft</p>
<p style="text-align: center;">C</p> <p style="text-align: center;">Goed 7.9-7.0</p>	<p style="text-align: center;">23 22 21</p>	<p>Een goed begrip van de tekst, waarbij de belangrijkste aspecten worden benadrukt, met een eenvoudige uitleg van inhoud, taal en structuur</p>	<p>Een bekwaam essay, dat een verstandig, overtuigend en relevant antwoord op de vraag geeft</p>

<p>D</p> <p>Ruim voldoende</p> <p>6.9-6.0</p>	<p>20 19 18</p>	<p>Een goed begrip van de tekst, gebruik makend van een nauwkeurige parafrase of samenvatting; beschrijft een aantal duidelijke aspecten van de taal en/of de structuur</p>	<p>Een eenvoudig essay dat een goed inzicht geeft in de kern van de vraagstelling</p>
<p>E</p> <p>Voldoende</p> <p>5.9-5.0</p>	<p>17 16 15</p>	<p>Enig begrip van de belangrijkste punten van de tekst, gebruik makend van een parafrase of gedeeltelijke samenvatting; verwijst naar voor de hand liggende kenmerken van de taal of de structuur</p>	<p>Een eenvoudig essay dat enig inzicht geeft in aspecten van de vraag</p>
<p>F*</p> <p>Zwak (onvoldoende)</p> <p>4.9-3.0</p>	<p>14, 13 12, 11 10, 9</p>	<p>Beperkt begrip van de tekst, met mogelijke vergissingen en/of misverstanden</p>	<p>Een essay dat zwak is in het geven van een antwoord op de vraag en in het betrekken van de lezer</p>
<p>FX*</p> <p>Zeër zwak (zwaar onvoldoende)</p> <p>2.9-0</p>	<p>8, 7, 6 5, 4, 3 2, 1, 0 0</p>	<p>Zeër beperkt begrip van de betekenis van de tekst in zijn geheel of van belangrijke details</p>	<p>Een zeër zwak essay dat moeite heeft om een antwoord te geven op de vraag</p>

Rooster B: VASTGESTELDE BOEKEN EN THEMA'S. Schriftelijk examen Europees Baccalaureaat, L1 Onderdeel 3, 2021-

Algemene beschrijving en punten /10	Punten /40	Kwaliteit van het <u>lezen</u> , inzicht in de tekst met betrekking tot de vastgestelde boeken en thema's	Kwaliteit van het <u>schrijven</u> in het antwoord
<p>A</p> <p>Uitstekend,</p> <p>10-9.0</p>	<p>40</p> <p>39</p> <p>38</p> <p>37</p> <p>36</p>	<p>Een onafhankelijk, volwassen en overtuigend inzicht in de thema's en teksten, waarbij op een overtuigende manier verbanden worden gelegd en/of contrasten worden weergegeven; overtuigende beredeneerde analyse van de onderwerpen/thema's, taal en structuren</p>	<p>Een helder, samenhangend en gericht essay; boeiend en prettig om te lezen</p>
<p>B</p> <p>Zeer goed</p> <p>8.9-8.0</p>	<p>35</p> <p>34</p> <p>33</p> <p>32</p>	<p>Een overtuigende algemene uiteenzetting van de thema's en teksten, waarbij op een doeltreffende manier verbanden worden gelegd en/of contrasten worden weergegeven; gedetailleerde verwijzingen naar, en volledige uitleg van, het onderwerp/de thema's, de taal en de structuren</p>	<p>Een doordacht, gestructureerd en relevant essay, dat met succes een volledig antwoord op de vraag geeft</p>
<p>C</p> <p>Goed</p> <p>7.9-7.0</p>	<p>31</p> <p>30</p> <p>29</p> <p>28</p>	<p>Een goed begrip van de belangrijkste aspecten van thema's en teksten met passende verbanden en/of contrasten en een eenvoudige uitleg van inhoud, taal en structuur</p>	<p>Een bekwaam essay, dat een verstandig, overtuigend en relevant antwoord op de vraag geeft</p>

<p>D</p> <p>Ruim voldoende</p> <p>6.9-6.0</p>	<p>27</p> <p>26</p> <p>25</p> <p>24</p>	<p>Een goed begrip van de thema's en de teksten, beschrijft eenvoudige verbanden en/of contrasten (tussen de teksten); beschrijft enkele voor de hand liggende aspecten van taal en/of structuren</p>	<p>Een eenvoudig essay dat een goed inzicht geeft in de kern van de vraagstelling</p>
<p>E</p> <p>Voldoende</p> <p>5.9-5.0</p>	<p>23</p> <p>22</p> <p>21</p> <p>20</p>	<p>Enig begrip van de hoofdpunten van het thema en de teksten, beschrijft af en toe verbanden en/of contrasten (tussen de teksten); verwijst naar duidelijke aspecten van de taal of de structuren</p>	<p>Een eenvoudig essay dat enig inzicht geeft in aspecten van de vraag</p>
<p>F*</p> <p>Zwak (onvoldoende)</p> <p>4.9-3.0</p>	<p>19,18,17</p> <p>16,15,14</p> <p>13,12,11</p>	<p>Beperkt begrip van de thema's en teksten, beschrijft weinig verbanden en/of contrasten (tussen de teksten); mogelijk is er sprake van vergissingen en/of misverstanden</p>	<p>Een essay dat zwak is in het geven van een antwoord op de vraag en in het betrekken van de lezer</p>
<p>FX*</p> <p>Zeer zwak (zwaar onvoldoende)</p> <p>2.9-0</p>	<p>10, 9, 8</p> <p>7, 6, 5, 4</p> <p>3, 2, 1, 0</p>	<p>Zeer beperkt begrip van de algemene betekenis van thema's en teksten. De teksten worden afzonderlijk of met zeer weinig verbanden en/of contrasten (tussen de teksten) behandeld. Er zijn zeer weinig verwijzingen naar details</p>	<p>Een zeer zwak essay dat geen antwoord geeft op de vraag</p>

L1 NEDERLANDS Beoordelingsschema, Schriftelijk examen Europees Baccalaureaat, 2021

Onderstaand model dient als leidraad bij de toekenning van punten voor de geformuleerde antwoorden.

Bij open vragen wordt het maximale aantal punten alleen toegekend bij kernachtige antwoorden. Overbodige aanvullingen leiden tot aftrek van punten.

ONDERDEEL 1: ZAKELIJKE TEKST

- VRAGEN** **(25 punten)**
1. a. Volgens de auteur, Peter De Keyzer, toont dit aan dat een 'koppige' minderheid vaak haar zin doordrukt. (2 p.)
OF: De tolerante meerderheid past zich gemakkelijk aan de minderheid aan. Aanvullend kunnen hierbij eventueel (niet verplicht) de volgende redenen worden aangegeven: (1) dat de anderen (broer, vader en moeder) tolerant en flexibel zijn en (2) omdat dat makkelijker is (r. 26).
 - b. - dat de overige gezinsleden liever een conflict vermijden. (2 p.)
- dat het bewerkelijk is om telkens een vleesgerecht en een vegetarisch alternatief klaar te maken.
 2. De auteur is van mening dat je er steeds op bedacht moet zijn dat een minderheid sluipenderwijs haar wil kan opleggen aan de tolerante meerderheid. Dat kan zover gaan dat die minderheid het hele stelsel van normen en waarden binnen een samenleving dicteert (al. 3). (3 p.)
Kan eventueel worden aangevuld met: Uiteindelijk kan dat zelfs leiden tot een vernietiging van die tolerante samenleving door onverdraagzamen (al. 8). Dit levert geen extra punten op.
 3. Tegenargument / weerlegging / nuancering. (3 p.)
Positieve voorbeelden ten opzichte van de negatieve voorbeelden uit het voorafgaande.
 4. Het antwoord moet ten minste omvatten: (3 p.)
 - Een toelichting op wat het paradoxale eraan is. (3 p.)
 - Toepassing van de paradox op tolerantie. (3 p.)Voorbeeldantwoord:
Je zou verwachten dat een verdraagzame samenleving ertoe leidt dat de verschillende minder- en meerderheden vriendelijk met elkaar omgaan en de onderlinge verschillen respecteren. Volgens de auteur is het paradoxale echter dat in een (te) tolerante samenleving de onverdraagzamen vaak de dienst gaan uitmaken, juist omdat 'de meerderheid' niet op scherp staat om de gezamenlijke waarden en normen te verdedigen.
 5. Voorbeeldantwoord:
 - a. De auteur pleit er in het hele artikel voor om de eigen normen en waarden actief te verdedigen. (3 p.)
 - b. De aanleiding voor zijn artikel was het voorstel van een radicale moslimpartij om in Brussel gescheiden busvervoer voor mannen en vrouwen in te (3 p.)

voeren. In de Belgische samenleving is het normaal dat mannen en vrouwen samen in een bus zitten: de auteur vindt dat dat zo moet blijven en dat er niet toegegeven moet worden aan het voorstel van een radicale minderheid, dat helemaal niet past binnen de westerse cultuur.

6. Eigen antwoord van de leerling.

(3 p.)

Onderstaand model dient als leidraad bij de toekenning van punten voor de geformuleerde antwoorden.

ONDERDEEL 2: POËZIE

OPDRACHTEN

(25 punten)

1. a. Mogelijke antwoorden: (2 p.)
- Gedicht 1 bevat geen regelmatige strofenbouw
 - Gedicht 1 heeft geen regelmatig rijmschema
 - Gedicht 1 heeft geen strak metrum
 - In gedicht 1 zijn versregels niet even lang
- b. Mogelijke antwoorden: (2 p.)
- Gedicht 2 is een sonnet (klassiek genre)
 - Gedicht 2 bevat een regelmatig rijmschema (abba/abba/ccd/ccd)
 - Gedicht 2 bevat een vrij regelmatig metrum (afwisseling kort/lang)
 - In Gedicht 2 zijn de verzen ongeveer allemaal even lang
- Voor zowel a. als b. geldt:
3 argumenten = 2 p.
2 argumenten = 1 p.
< 2 argumenten = 0 p.
2. a. Voor gedicht 1: versregel 19 Daar was geluk dat niet kon duren. (2 p.)
Voor gedicht 2:
versregel 7 en 8: (2 p.)
geen vindt van het geluk méér dan een spoor,
ook zij niet, en ook zij zal het zien wijken.
OF
Versregel 6 en 7:
wat ik, amper gevonden, weer verloor;
geen vindt van het geluk méér dan een spoor,
- b. In gedicht 1 kijkt iemand terug op zijn kindertijd, toen de wereld nog (2 p.)
begrensd was en het geluk in kleine dingen zat en dichtbij was. Maar de
schaduwzijde is al merkbaar. De bedreiging van het geluk ligt overal op de
loer.
In gedicht 2 ziet een vader zichzelf terug in zijn dochter en bedenkt hij de (2 p.)
vergankelijkheid van het leven en de kortstondigheid van het geluk. Het zal
haar ook zo vergaan.
3. Voorbeelden: (4 p.)
- Woordspel: versregel 4 en 5: van kop tot staart een voorhistorisch paard
 - Metafoor: versregel 3 vliegenmepper
 - Vergelijking: versregel 1
 - Paradox: versregel 6
 - Antithese: versregel 6
 - Vergelijking versregel 8
 - Woordspeling versregel 8
 - Enumeratie/opsomming: versregel 14-15
 - Metafoor of personificatie: versregel 11-12-13 / versregel 15-16
 - Synesthesie: versregel 18
 - Vergelijking: versregel 20-21
 - Humor (dubbelzinnig): laatste vers

1 punt per correct voorbeeld, inclusief correcte benoeming.

4. Het antwoord bevat de volgende elementen:
- we waren groot en klein: er werd nog geen verschil gemaakt op basis van leeftijd/lengte/iedereen mocht meedoen; (1 p.)
 - maar niemand was de baas: er was geen hiërarchie; (1 p.)
 - de wereld heette wei: onze leefwereld beperkte zich tot de wei; (1 p.)
 - de wereld heette wei: wij waren de hele wereld. (1 p.)
5. Eigen antwoord van de leerling. Zie onderstaande tabel. (5 p.)

Opdracht 5 (max. 5 punten)	
5	<p>Uitstekend</p> <ul style="list-style-type: none"> - De inhoud van de bespreking sluit volledig aan bij de opdracht. - De kandidaat heeft een duidelijk standpunt ingenomen over het(de) gedicht(en). - De kandidaat presenteert relevante, overtuigende en gevarieerde argumenten van zijn standpunt. <p>(-De kandidaat legt een relatie met persoonlijke ervaringen.)</p>
5	<p>Zeer goed</p>
4	<p>Goed</p> <ul style="list-style-type: none"> - De inhoud van de bespreking sluit aan bij de opdracht. - De kandidaat heeft een standpunt ingenomen. - De kandidaat presenteert gevarieerde argumenten van zijn standpunt. <p>(-De kandidaat legt een relatie met persoonlijke ervaringen.)</p>
3	<p>Ruim voldoende</p>
2	<p>Voldoende</p> <ul style="list-style-type: none"> - De inhoud van de bespreking sluit aan bij de opdracht. - De kandidaat neemt, misschien niet erg sterk, wél een standpunt in over het onderwerp. - Er wordt een beperkt aantal argumenten naar voren gebracht. De argumenten zijn van minimale kwaliteit (enigszins relevant e/o overtuigend e/o gevarieerd).
1	<p>Zwak-onvoldoende</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kandidaat heeft geen (duidelijk) standpunt ingenomen over het onderwerp. - Er worden weinig argumenten naar voren gebracht. Argumenten zijn onduidelijk en/of niet relevant.
0	<p>Zeer zwak-zwaar onvoldoende</p>
0	<p>De kandidaat heeft (nagenoeg) niets geschreven.</p>

N.B.: Voor de correctie geldt de Termenlijst Poëzie als leidraad. Versie verspreid in september 2018 en goedgekeurd in de board-meetings van oktober 2018.

ONDERDEEL 3 – SCHRIJFOPDRACHT GEBASEERD OP DE EXAMENROMANS, MAX. 50 PUNTEN

	Inhoud (max. 20 punten)		Structuur (max. 10 punten)		Taalgebruik (max. 15 punten)		Stijl (max. 5 punten)
19-20	<p>Uitstekend</p> <ul style="list-style-type: none"> - De inhoud van het betoog sluit volledig aan op de opdracht. - De tekst van de kandidaat bevat een passende titel - De kandidaat heeft een overtuigend standpunt ingenomen over de stellingen. - De kandidaat presenteert met verve relevante, overtuigende en gevarieerde argumenten voor zijn standpunten en weerlegt potentiële tegenargumenten. - De kandidaat legt een overtuigende relatie met persoonlijke ervaringen. 	10	<p>Uitstekend</p> <ul style="list-style-type: none"> - De structuur van de tekst voldoet volledig aan de standaarden voor een betoog. - Pakkende inleiding en slot. - Professionele alinea-indeling (kernboodschap per alinea, onderlinge relaties tussen alinea's, gebruik van signaalwoorden). 	14-15	<p>Uitstekend</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitstekend geformuleerde zinnen. - Excellent en correct gebruik van grammatica, spelling en interpunctie. - Passend woordgebruik. 	5	<p>Uitstekend</p> <ul style="list-style-type: none"> - Goed gekozen, ambitieus en creatief/verrassend woordgebruik. - Volwassen stijlfiguren ondersteunen het betoog. - Zorgvuldige afstemming op het doelpubliek.
17-18	<p>Zeer goed</p>	9	<p>Zeer goed</p>	13	<p>Zeer goed</p>	5	<p>Zeer goed</p>
15-16	<p>Goed</p> <ul style="list-style-type: none"> - De inhoud van het betoog sluit aan op de opdracht. - De tekst van de kandidaat bevat een passende titel - De kandidaat heeft een duidelijk standpunt 	8	<p>Goed</p> <ul style="list-style-type: none"> - De structuur van de tekst voldoet aan de standaarden voor een betoog. - Voor de hand liggende, degelijke inleiding en slot. - Alinea-indeling is toegepast 	12	<p>Goed</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zinnen zijn met zorg geformuleerd. - Correct gebruik van grammatica, spelling en interpunctie. - Passend woordgebruik. 	4	<p>Goed</p> <ul style="list-style-type: none"> - Standaard, maar gevarieerd woordgebruik. - (Eenvoudige) stijlfiguren ondersteunen het betoog. - Er is rekening gehouden met het doelpubliek.

	Inhoud (max. 20 punten)		Structuur (max. 10 punten)		Taalgebruik (max. 15 punten)		Stijl (max. 5 punten)
	<p>ingenomen over de stellingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kandidaat presenteert relevante, overtuigende argumenten voor zijn standpunt en weerlegt potentiële tegenargumenten. - De kandidaat legt een relatie met persoonlijke ervaringen. 		<p>op een voor de hand liggende, maar correcte wijze.</p>		<p>Minimale, niet storende foutjes.</p>		
13-14	Ruim voldoende	7	Ruim voldoende	10-11	Ruim voldoende	4	Ruim voldoende
11-12	<p>Voldoende</p> <ul style="list-style-type: none"> - De lezer kan de aansluiting tussen de inhoud van het betoog en de opdracht zien. - De tekst van de kandidaat bevat een titel - De kandidaat neemt, misschien niet erg sterk, wél een standpunt in over de stellingen. - Er wordt een beperkt aantal argumenten naar voren gebracht. De argumenten zijn van minimale kwaliteit (enigszins relevant e/o overtuigend e/o gevarieerd). - De kandidaat legt een minimale relatie met persoonlijke ervaringen. 	6	<p>Voldoende</p> <ul style="list-style-type: none"> - De structuur van de tekst voldoet in minimale, maar nog net aanvaardbare mate aan de standaarden voor een betoog. - Inleiding en slot zijn nog net als zodanig te herkennen. - De alinea-indeling is her en der discutabel (niet altijd duidelijke kernboodschap per alinea e/o onderlinge relaties tussen alinea's zijn niet altijd duidelijk e/o soms geen of onjuist gebruik van signaalwoorden). 	8-9	<p>Voldoende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zinsformulering, grammaticale constructies, spelling en interpunctie voldoen in minimale, maar nog net aanvaardbare mate aan algemene standaarden. - De tekst bevat fouten. Er is de nodige ruimte voor verbetering. - Het woordgebruik is overwegend passend. 	3	<p>Voldoende</p> <p>Basale, alledaagse woordenschat, weinig variatie, veel herhaling, maar voldoende passend bij het doelpubliek.</p>

	Inhoud (max. 20 punten)		Structuur (max. 10 punten)		Taalgebruik (max. 15 punten)		Stijl (max. 5 punten)
7-10	Zwak-onvoldoende - De inhoud van het betoog sluit onvoldoende aan op de opdracht. - De titel van de tekst van de kandidaat dekt onvoldoende/niet de lading. - De kandidaat heeft geen (duidelijk) standpunt ingenomen over de stellingen of refereert slechts aan één van beide stellingen. - Er worden weinig argumenten naar voren gebracht. Argumenten zijn onduidelijk en/of niet relevant.	5	Zwak-onvoldoende - De structuur van de tekst komt onvoldoende tegemoet aan de standaarden voor een betoog. - Onvoldoende inleiding en/of slot. - Onduidelijke en/of ongeschikte alinea-indeling.	5-7	Zwak-onvoldoende Zinsformulering, grammaticale constructies, spelling en interpunctie bevatten storende fouten die de boodschap ondermijnen.	2	Zwak-onvoldoende De gehanteerde woordenschat is te beperkt en onvoldoende precies om recht te doen aan de opdracht en het doelpubliek.
3-6	Zeer zwak-zwaar onvoldoende	3-4	Zeer zwak-zwaar onvoldoende	3-4	Zeer zwak-zwaar onvoldoende	1	Zeer zwak-zwaar onvoldoende
0-2	De kandidaat heeft (nagenoeg) niets geschreven.	0-2	De kandidaat heeft (nagenoeg) niets geschreven.	0-2	De kandidaat heeft (nagenoeg) niets geschreven.	0	De kandidaat heeft (nagenoeg) niets geschreven.

AFTREK TE WEINIG WOORDEN

De standaardlengte is ± 600 woorden. Bij minder dan 540 woorden wordt per 10 woorden te weinig 1 punt van de behaalde totaalscore voor de schrijfoopdracht afgetrokken. Voor woordoverschrijding geldt geen aftrek.